Edmund Joensen: – Tað er umráðandi, at vit í samráðingunum um miðlinjuna standa sterkir mótvegis bretum

Edmund Joensen um miðlinjuspurningin:

Bretar fingið tann fyrimun í marknasamráðingunum, at vátt er komið í reiðrið millum føroyingar og danir

– Hetta eru ongar gitingar, men alt samalt so satt so satt. Frágreiðing frá fundi millum Maritu Petersen løgmann og Poul Nyrup Rasmussen forsætisráðharra váttar tað, ein vildi ynskt ikki var satt. Men eins og kødurin, ið roynir at skava út yvir sítt egna skarn, royna samgongupolitikarar at fjala egnu ógerðir sínar í marknatrætuni við bretar – landi og fólki til óbótaligan skaða

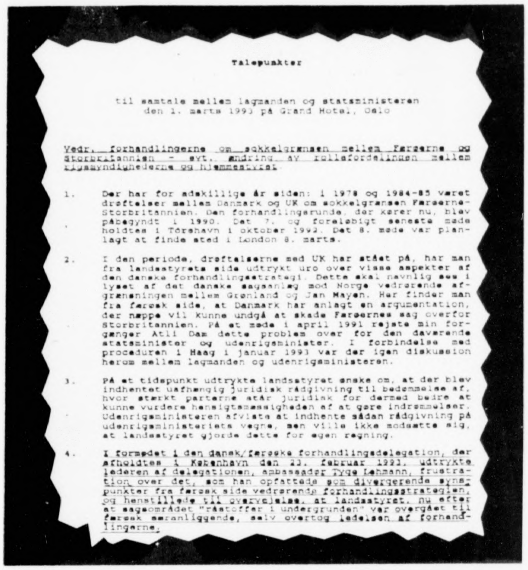

Talepunkter

til samtale mellem lagmanden og statsministeren
den 1. marts 1993 på Grand Hotel, Oslo

Vedr. forhandlingerne om sokkelgrænsen mellem Færøerne og Storbritannien – evt. ændring av rollefordelingen mellem rigsmyndighederne og hjemmestyret

1. Der har for adskillige år siden: i 1978 og 1984-85 været drøftelser mellem Danmark og UK om sokkelgrænsen Færøerne-Storbritannien. Den forhandlingsrunde, der kører nu, blev påbegyndt i 1990. Det 7. og foreløbigt seneste møde holdtes i Tórshavn i oktober 1992. Det 8. møde var planlagt at finde sted i London 8. marts.

2. I den periode, drøftelserne med UK har stået på, har man fra landsstyrets side udtrykt uro over visse aspekter af den danske forhandlingsstrategi. Dette skal navnlig ses i lyset af det danske sagsanlæg mod Norge vedrørende afgrænsningen mellem Grønland og Jan Mayen. Her finder man fra færøsk side, at Danmark har anlagt en argumentation, der næppe vil kunne undgå at skade Færøernes sag overfor Storbritannien. På et møde i april 1991 rejste min forgænger Atli Dam dette problem over for den daværende statsminister og udenrigsminister. I forbindelse med proceduren i Haag i januar 1993 var der igen diskussion herom mellem lagmanden og udenrigsministeren.

3. På et tidspunkt udtrykte landsstyret ønske om, at der blev indhentet uafhængig juridisk rådgivning til bedømmelse af, hvor stærkt parterne står juridisk for dermed bedre at kunne vurdere hensigtsmæssigheden af at gøre indrømmelser. Udenrigsministeren afviste at indhente sådan rådgivning på udenrigsministeriets vegne, men ville ikke modsætte sig, at landsstyret gjorde dette for egen regning.

4. I formødet i den dansk/færøske forhandlingsdelegation, der afholdtes i København den 23. februar 1993, udtrykte lederen af delegationen, ambassadør Tyge Lehmann, frustration over det, som han opfattede som divergerende synspunkter fra færøsk side vedrørende forhandlingsstrategien, og henstillede til overvejelse, at landsstyret, nu efter at sagsområdet "råstoffer i undergrunden" var overgået til færøsk særanliggende, selv overtog ledelsen af forhandlingerne.

Innihaldið í frágreiðingini frá fundinum millum Maritu Petersen løgmann og Poul Nyrup Rasmussen (løgd marknaðarnevndini til kunningar) er so skelkandi, at formaður Sambandsfloksins, Edmund Joensen, ið eisini er marknaðarnevndarlimur, ikki ætlar sær at lata hana fara aftur við borðinum sum einki var hent. Alt bendir á, at landsstýrið – við Atla Dam undanfarna løgmanni á odda – hevur *provokerað* danska partin av felags samráðingarnevndini (Tyge Lehmann, formann) á ein slíkan hátt, at hann hevur hug at sleppa sær burtur

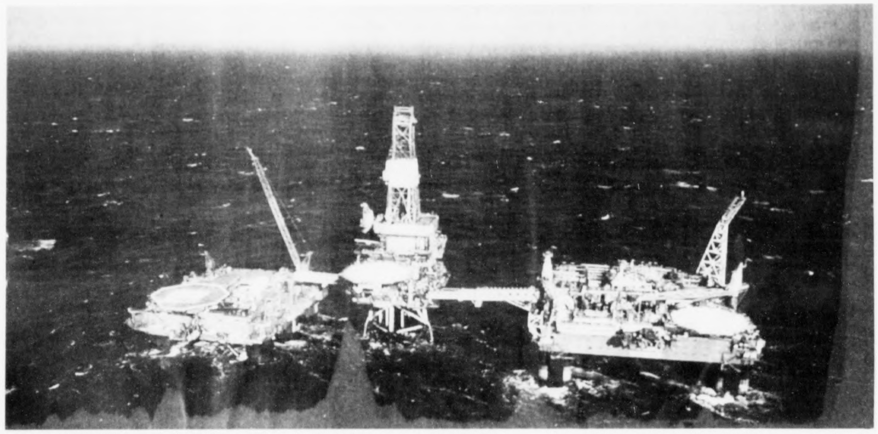

■ **Marita Petersen segði við Sjónvarpið hoskvøldið og Tyge Lehmann við Sosialin í gjár, at fjølmiðlar áttu ikki at »gita« ov mikið í spurninginum um miðlinjuna millum Føroyar og Bretland. Tað ræður um at ganga spakuliga um hurðarnar og duga taktikk. Ikki er vert at lata bretar vita ov nógv. Tí teir fylgja væl við.**

Hóast tørført hevur verið at fáa viðkomandi heimildarfólk at úttala seg, er kortini greitt, at hald er í teimum tíðindum, sum borin eru fram seinastu dagarnar í sambandi við fundin millum landsstýrið og flokstormenninar og snarferð løgmans og varaløgmans til Keypmannahavnar á fund við uttanríkisráðið.

Tað stendur púra greitt, at Tyge Lehmann, formaður í felagssamráðingarnevndini, hevur boðið sær at víkja fyri føroyskari samráðingarleiðslu. Hetta hevur hann latið ríkismyndugleikarnar í Danmark vita, og sum sendimaður í London, er hann teirra tænastumaður og hevur skyldu at greiða teimum frá øllum spurningum í viðurskiftum, sum viðvíkja diplomatiska sambandinum millum Bretland og Danmark. Og tað er alt, sum bendir á, at hann hevur verið undir trýsti í nevndini og av føroyskum politikarum, sigur Edmund Joensen, formaður Sambandsfloksins.

Marita Petersen, løgmaður, og Poul Nyrup Rasmussen, forsætisráðharri, høvdu fund um málið meðan norðurlandafundurin var í Oslo. Og innihaldið í frágreiðingini frá hesum fundi (Talepunkter til samtale mellem lagmanden og statsministeren den 1. marts 1993 på Grand Hotel, Oslo) var so skelkandi, at formaðurin í Sambandsflokkinum gjørdi av at senda løgmanni skrivliga áheitan um at fáa greiði á marknatrætuni millum bretar og føroyingar.

Vit hava í fjølmiðlunum fingið eina hóming um, at sitandi landsstýrið og samgonga eisini á hesum øki er við at reka okkum út í trupulleikar, sum truplir vera at fáa tamarhald á. Og skilji eg frágreiðingina frá fundinum millum løgmann og forsætisráðharran rætt, so hevur landsstýrið **provokerað** danska partin av felags samráðingarnevndini – Tyge Lehmann – á ein slíkan hátt, at hesin hevur hug at sleppa sær burtur og lata føroyingar taka leiðsluna í samráðingunum við bretar, sigur Edmund Joensen, sum í skundi hevur roynt at útvega sær upplýsingar um hetta álvarsama mál.

Alt, hann hevur fingið at vita, bendir á, at Tyge Lehmann, er ein sera dugnaligur og royndur maður í slíkum viðurskiftum, talan í hesum føri er um. Og tað hevur ómetaliga stóran týdning fyri okkum føroyingar, nú vit leita eftir øðrum vinnumøguleikum at bjarga okkum úr búskaparóførinum.

Kemur illa við

Edmund Joensen sigur, at Sambandsflokkurin er ikki eina løtu í iva um, at danska uttanríkisráðið í hesi søk hevur barst fyri okkara áhugamálum í marknatrætuni millum føroyingar og bretar.

Sera stóran dent leggja vit á, at samráðingarnar fara fram millum tvey ríki, sum eru limir í EF og ikki millum ein lítlan part av einum minni EF-ríki, sum enntá ikki er limur í EF, og ein av teimum størstu og tyngstu EF limunum, sigur Edmund Joensen og harmast um, at okkara stýrandi við undanfarna løgmanni á odda hava borið seg søleiðis at, at Tyge Lehmann helst vil sleppa frá at halda fram at virka fyri okkara áhugamálum.

Edmund Joensen sigur, at frágreiðingin frá fundinum millum Maritu Petersen og Poul Nyrup Rasmussen váttar tað, sum ein vildi ynskt ikki var satt, at bretar hava fingið tann fyrimun í samráðingunum, at vátt er komið í reiðrið millum danir og føroyingar.

Hetta er eftir mínum tykki at eitt **ófyrigeviligt** mistak – framið av sitandi landsstýri. Eitt mistak, sum kann føra til óbótaligan skaða fyri alt okkara samfelag, sigur Edmund Joensen og vísir á, at umframt tað, at bretar gera sær dælt av, at teirra land er so nógv størri enn Føroyar, er trupulleikin tann, at føroyingar í seinastuni hava fingið so ómetaliga vánaligt umdømi úti í heimi.

Edmund Joensen sigur, at fjølmiðlarnir hava eitt vakið eyga, og teir hava ikki aftrað seg úti í heimi at kunngera fólki, at føroyingar eru farnir á húsagang, at okkara umsiting ikki er før at umsita einfaldar útgjaldingar í almannamálum, og at hetta hevur elvt dønum at broyta samarbeiðið við okkum.

Og tað, sum í seinastuni er borið fram í okkara fjølmiðlum um marknatrætuna millum føroyingar og bretar er alt ov satt. Men sum ikki einaferð royna samgongan og landsstýrið at kava út yvir ógerðirnar sum køttur skavar út yvir skarn, sigur Edmund Joensen.

Aftur um brekku

Edmund Joensen sigur, at eftir hansara tykki hevði tað verið eitt stórt mistak, um úrslitið verður tað, at bretar koma at tingast við eina samráðingarnevnd, har danir hava tikið seg aftur sum leiðarar og eisini í hesum føri hava givið føroyingar upp til [illegible].

Uttan mun hvørjar føroyskar samráðingarnevnd talan er um, má krevjast av okkara løgmanni, at skil fæst á hesum álvarsmáli. Alt annað kann koma okkum aftur um brekku – nógv hættisligari enn vit gruna, sigur hann.

Vitandi um, at tað ikki er lætt at umsita samfelag okkara sum eitt trotabúgv, og at tað tí er lætt bert at koma við atfinningum, hevur Edmund Joensen hetta positiva uppskot til løgmann: Lat Tyge Lehmann, sendiharra, fáa arbeiðshugin aftur og stimbra nýggja danska forsætisráðharran til at loysa hetta fyri okkum so týðandi mál.

Edmund Joensen heldur, at Poul Nyrup Rasmussen forsætisráðharri, hóskandi kann biðja Niels Helveg Petersen, verandi uttanríkisráðharra, og Uffe Ellemann Jensen, fyrrverandi uttanríkisráðharra, vera sær til hjálpar. Tann seinni er sera væl kendur og væl umtóktur í Bretlandi.

Sum kunnugt hava danski Javnaðarflokkurin, Vinstri, Konservativi Fólkaflokkurin og Radikali Vinstri altíð arbeitt saman og altíð verið samdir, tá talan er um føroysk viðurskifti. Sum nýggjur løgmaður hevur Marita Petersen møguleika at tryggja, at hetta samarbeiði heldur fram, sigur Edmund Joensen.

pol

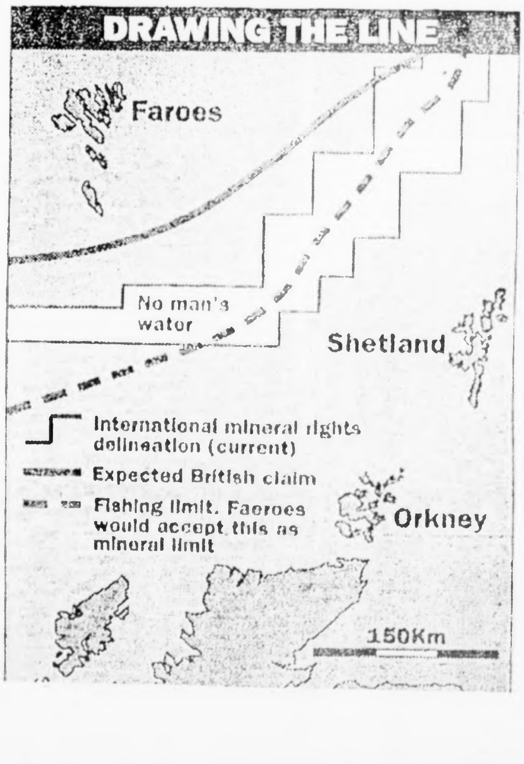

Er nakað galið... við urinum ella klokkuni?

So kom inn í Klokkuna, og lat okkum gera tað aftur, skjótt og væl.

Eisini umvæla vit prýðislutir av øllum slag.

Klokkan

Tín Úr- og Gullsmiður SMS Tlf 10606